

ВІДОМОСТІ
про навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти

Відомості про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін зі спеціальності **052- Політологія**

Анотація робочої програми навчальної дисципліни
«Аналіз політичної конкуренції»

Всього годин: 180

Аудиторна: 60

Самостійна: 120

Контроль: іспит (5 семестр)

Мета навчальної дисципліни:

Вивчити основні теоретичні та емпіричні моделі та підходи до аналізу політичної конкуренції, її типологію та дослідити вплив політичної конкуренції на ефективність політичного управління та задоволення суспільних потреб.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з новітніми досягненнями в області аналізу політичної конкуренції;
- сприяти отриманню аспірантами знань про різноманітні виміри політичної конкуренції та формуванню на цій основі умінь, необхідних для ефективного дослідження сучасних політичних інститутів та процесів, що функціонують в умовах демократії;
- сформувати навички критичного осмислення багаторівневих підходів щодо проблематики політичної конкуренції.

Місце навчальної дисципліни в структурі ОНП

Дисципліна відноситься до Блоку 3 «Фахові вибіркові дисципліни» блоку навчальних дисциплін за вільним вибором аспіранта циклу професійної підготовки навчального плану аспірантів.

Приставаючи до її вивчення аспіранти повинні мати теоретичну підготовку з дисципліни «Головні парадигми політичної науки»; дисципліна «Аналіз політичної конкуренції» супроводжує дисципліни «Технології політичної мобілізації у сучасному світі»/«Політична міграціологія».

Компетенції, що формуються в результаті освоєння дисципліни:

Загальні

- здатність проводити наукові дослідження на рівні доктора філософії, приймати обґрунтовані рішення, розв'язувати проблеми та науково-прикладні завдання.
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, обґрунтування та моделювання об'єктів, процесів та систем;
- здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел, до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, комп'ютерних засобів та програм;
- здатність працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами;
- здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми.
- здатність проводити критичний аналіз власних матеріалів, брати участь у критичному діалозі.

Фахові

- здатність проводити порівняльні дослідження в галузі політичної науки, прогнозування розвитку політичних процесів;

- здатність розуміти конституційні правила, що визначають, як переваги політичної конкуренції виражаються у колективних рішеннях;
- здатність аналізувати і визначати вплив політичної конкуренції на надання суспільних благ;
- здатність аналізувати і використовувати у подальших дослідженнях та практичній роботі окремі випадки і специфічні елементи та зразки політичної конкуренції;
- здатність розуміти і враховувати при аналізі політичної конкуренції контекстуальні чинники, які впливають на даний процес.

Структура і зміст навчальної дисципліни

Сутність та поняття політичної конкуренції. Основні елементи процесу політичної конкуренції. Підходи до аналізу політичної конкуренції. Виміри демократичної конкуренції. Конкуренція серед політиків. Відмінності між формами державного правління як найважливіша ознака інституціонального контексту політичної конкуренції. Партійна конкуренція. Особливості внутрішньопартійної політики та внутрішньопартійної конкуренції. Вплив політичної конкуренції на надання суспільних благ.

Анотація робочої програми навчальної дисципліни «Актуальні проблеми політичного процесу в Україні»

Всього годин: 180

Аудиторна: 60

Самостійна: 120

Контроль: залік (4 семестр)

Мета навчальної дисципліни:

Сприяти ознайомленню аспірантів-політологів з проблематикою і методологією аналізу актуальних проблем політичного процесу в Україні.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити аспірантів з історією, основними аспектами розвитку політичного процесу в Україні;
- розглянути традиційні проблеми політичного процесу в Україні;
- вивчити основні підходи з ключових проблем політичного процесу в Україні;
- оцінити перспективи дисципліни як спеціальної науки в умовах глобалізації і модернізації політичної системи сучасної України.

Місце навчальної дисципліни в структурі ОНП

Дисципліна відноситься до блоку навчальних дисциплін за вільним вибором аспіранта циклу професійної підготовки навчального плану аспірантів.

Приступаючи до її вивчення аспіранти повинні мати теоретичну підготовку з дисципліни «Головні парадигми політичної науки», «Дослідницькі та професійні навички політолога».

Компетенції, що формуються в результаті освоєння дисципліни:

Загальні

Креативність.

Ефективне керування дослідницькими та управлінськими вимогами.

Здатність виявляти, ставити та вирішувати актуальні наукові задачі та проблеми у сфері політології.

Фахові

Дослідницькі здатності в області теоретичної та практичної політології.

Здатність використовувати в оцінці актуальних проблем політичного процесу в Україні знання і навички, розвинуті в контексті аналізу закономірностей управління політичним процесом.

Здатність володіти навичками застосування методології дослідження політичних процесів в Україні.

Структура і зміст навчальної дисципліни

Політичний процес як предметна область політологічного знання. Ключові проблеми сучасного політичного процесу в Україні та підходи до їх вирішення. Сутність і значення національних інтересів при описі проблем сучасного політичного процесу в Україні. Методологія дослідження політичного процесу в Україні. Інституційний аналіз актуальних проблем політичного процесу в Україні.

Анотація робочої програми навчальної дисципліни «Головні парадигми політичної науки»

Всього годин: 120

Аудиторна: 40

Самостійна: 80

Контроль: іспит (1 семестр)

Мета навчальної дисципліни:

Поглиблене знайомство аспірантів-політологів з класичною спадщиною політичної теорії, що служить фундаментом обґрунтування і формування різноманітних когнітивних конструкцій, доктрин і моделей в сучасній політичній науці і політичній філософії.

Завдання навчальної дисципліни:

Сприяння отриманню знань головних метапарадигм сучасної політичної теорії.

Формування умінь ідентифікувати та системно аналізувати основні парадигми сучасної політичної науки.

Формування навичок володіння ключовими ідеями, які складають парадигмальне підґрунтя політичної науки.

Місце навчальної дисципліни в структурі ОНП

Дисципліна відноситься до блоку обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки навчального плану аспірантів.

Дисципліна «Головні парадигми політичної науки» супроводжує дисципліни «Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності», «Іноземна мова для академічних цілей».

Компетенції, що формуються в результаті освоєння дисципліни:

Загальні

Дослідницькі здатності.

Креативність.

Фахові

Здатність розуміти значення фундаментальних проблем політичної теорії при описанні сучасних політичних інститутів та процесів.

Здатність пов'язувати загальні закономірності політичного життя з регіональною та культурною специфікою.

Структура і зміст навчальної дисципліни

Натуралістична метапарадигма. Географічна парадигма. Біополітична парадигма. Психологізаторська парадигма. Соціоцентристська метапарадигма. Культурологічна парадигма. Парадигма конфлікту. Парадигма консенсусу.

Анотація робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання політології»

Всього годин: 120
Аудиторна: 40
Самостійна: 80
Контроль: іспит (3 семестр)

Мета навчальної дисципліни:

Ознайомлення з новітніми методиками викладання політології у вищій школі

Завдання навчальної дисципліни:

Сприяння отриманню знань основ викладання у вищій школі: аудиторна підготовка, ведення дискусій, керування аудиторією, робота з проблемними ситуаціями та інші педагогічні навички.

Формування умінь використовувати критичне мислення, групові проекти, проектно-орієнтоване навчання, навчання з портфоліо, комп'ютерне навчання та моделювання.

Сприяння отриманню знань природи та специфіки процесу навчання молоді та дорослих.

Місце навчальної дисципліни в структурі ОНП

Дисципліна відноситься до блоку обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки навчального плану аспірантів.

Пристаючи до її вивчення аспіранти повинні мати теоретичну підготовку з дисципліни «Головні парадигми політичної науки», «Дослідницькі та професійні навички політолога»; дисципліна «Методика викладання політології» супроводжує дисципліни «Патентознавство та авторське право», «Академічне письмо (англійська мова)».

Компетенції, що формуються в результаті освоєння дисципліни:

Загальні

Викладацькі здатності.
Інноваційність та фаховість.

Фахові

Здатність викладати політологію у вищій школі.
Здатність сприймати та використовувати у викладанні політології ідеї, інформацію і методи, які є інноваційними та які виходять за рамки традиційного лекційного формату.

Структура і зміст навчальної дисципліни

Основи викладання у вищій школі: аудиторна підготовка, ведення дискусій, керування аудиторією, робота з проблемними ситуаціями та інші педагогічні навички. Критичне мислення, групові проекти, проектно-орієнтоване навчання, навчання з портфоліо, комп'ютерне навчання та моделювання. Природа та специфіка процесу навчання молоді та дорослих.

Анотація робочої програми навчальної дисципліни «Політична міграціологія»

Всього годин: 120
Аудиторна: 40
Самостійна: 80
Контроль: залік (5 семестр)

Мета навчальної дисципліни:

Сприяти ознайомленню аспірантів-політологів з проблематикою і методологією політологічного аналізу міграційних процесів.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити аспірантів з історією, предметом, основними об'єктами і методами вивчення політичної міграціології;
- розглянути традиційні проблеми політичної мобілізації;
- вивчити основні підходи з ключових проблем політичної міграціології;
- оцінити перспективи дисципліни як спеціальної науки в умовах глобалізації та демографічної кризи в Європі та Україні.

Місце навчальної дисципліни в структурі ОНП

Дисципліна відноситься до блоку навчальних дисциплін за вільним вибором аспіранта циклу професійної підготовки навчального плану аспірантів.

Приставаючи до її вивчення аспіранти повинні мати теоретичну підготовку з дисципліни «Головні парадигми політичної науки»; дисципліна «Політична міграціологія» супроводжує дисципліну «Теорія організацій».

Компетенції, що формуються в результаті освоєння дисципліни:**Загальні**

Креативність.

Інноваційність та фаховість.

Здатність виявляти, ставити та вирішувати актуальні наукові задачі та проблеми у сфері політології.

Фахові

Дослідницькі здатності в області теоретичної та практичної політології.

Інформаційний менеджмент.

Здатність використовувати основні методи аналізу міграційних процесів та навички застосування методологічного потенціалу політичної міграціології до дослідження соціальних та політичних процесів.

Структура і зміст навчальної дисципліни

Еволюція міграційної політики на глобальному, регіональному і національному рівнях. Форми організації і регулювання міграційних потоків. Міграційна політика. Міграційне право. Історія, специфіка, предмет та методи політичної міграціології. Ключові проблеми політичної міграціології і класичні підходи до їх вирішення. Методологічний потенціал політичної міграціології щодо дослідження соціальних та політичних процесів.

**Анотація робочої програми навчальної дисципліни
«Сучасний політичний процес»**

Всього годин: 180

Аудиторна: 60

Самостійна: 120

Контроль: залік (4 семестр)

Мета навчальної дисципліни:

Сприяти ознайомленню аспірантів-політологів з проблематикою і методологією аналізу сучасного політичного процесу як предметної області політологічного знання.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити аспірантів з історією, основними об'єктами і методами вивчення політичного процесу;
- розглянути традиційні проблеми політичного процесу;
- вивчити основні підходи з ключових проблем сучасного політичного процесу.

Місце навчальної дисципліни в структурі ОНП

Дисципліна відноситься до блоку навчальних дисциплін за вільним вибором аспіранта циклу професійної підготовки навчального плану аспірантів.

Приступаючи до її вивчення аспіранти повинні мати теоретичну підготовку з дисципліни «Головні парадигми політичної науки», «Дослідницькі та професійні навички політолога».

Компетенції, що формуються в результаті освоєння дисципліни:

Загальні

Креативність.

Ефективне керування дослідницькими та управлінськими вимогами.

Здатність виявляти, ставити та вирішувати актуальні наукові задачі та проблеми у сфері політології.

Фахові

Дослідницькі здатності в області теоретичної та практичної політології.

Здатність використовувати в оцінці актуальних політичних процесів знання і навички, розвинуті в контексті аналізу закономірностей управління політичним процесом.

Структура і зміст навчальної дисципліни

Політичний процес як предметна область політологічного знання. Ключові проблеми сучасного політичного процесу та підходи до їх вирішення. Сутність і значення національних інтересів при описі сучасних політичних процесів. Основні методи інституційного аналізу політичного процесу.

Анотація робочої програми навчальної дисципліни «Теорія організацій»

Всього годин: 180

Аудиторна: 60

Самостійна: 120

Контроль: іспит (5 семестр)

Мета навчальної дисципліни:

Сприяти ознайомленню з принципами функціонування організацій в політичній, суспільній та приватній сферах.

Завдання навчальної дисципліни:

- сприяти отриманню аспірантами знань про структуру державних і приватних установ;
- сприяти отриманню знань про особливості поведінки груп і окремих осіб за різних організаційних умов;
- сформувати уміння використовувати на практиці теоретичні знання управлінських структур і принципів розв'язання проблем.

Місце навчальної дисципліни в структурі ОНП

Дисципліна відноситься до блоку навчальних дисциплін за вільним вибором аспіранта циклу професійної підготовки навчального плану аспірантів.

Приступаючи до її вивчення аспіранти повинні мати теоретичну підготовку з дисципліни «Головні парадигми політичної науки»; дисципліна «Теорія організацій» супроводжує дисципліни «Технології політичної мобілізації у сучасному світі»/«Політична міграціологія».

Анотація робочої програми навчальної дисципліни «Технології політичної мобілізації у сучасному світі»

Всього годин: 120

Аудиторна: 40

Самостійна: 80

Контроль: залік (5 семестр)

Мета навчальної дисципліни:

Сприяти ознайомленню аспірантів-політологів з проблематикою і методологією аналізу політичної мобілізації як предметної області політологічного знання.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити аспірантів з історією, основними об'єктами і методами вивчення політичної мобілізації;
- розглянути традиційні проблеми політичної мобілізації;
- вивчити основні підходи з ключових проблем політичної мобілізації;
- оцінити перспективи дисципліни як спеціальної науки в умовах глобалізації і модернізації політичної системи України.

Місце навчальної дисципліни в структурі ОНП

Дисципліна відноситься до блоку навчальних дисциплін за вільним вибором аспіранта циклу професійної підготовки навчального плану аспірантів.

Пристаюючи до її вивчення аспіранти повинні мати теоретичну підготовку з дисципліни «Головні парадигми політичної науки»; дисципліна «Технології політичної мобілізації у сучасному світі» супроводжує дисципліну «Теорія організацій».

Компетенції, що формуються в результаті освоєння дисципліни:

Загальні

Креативність.

Інноваційність та фаховість.

Здатність виявляти, ставити та вирішувати актуальні наукові задачі та проблеми у сфері політології.

Фахові

Дослідницькі здатності в області теоретичної та практичної політології.

Здатність до застосування основних методів інституційного аналізу політичної мобілізації.

Здатність використовувати в контексті національних інтересів технології політичної мобілізації.

Структура і зміст навчальної дисципліни

Еволюція вчень про політичну мобілізацію. Ключові проблеми політичної мобілізації та підходи до їх вирішення. Специфіка тлумачення ключових понять політичної науки в контексті категоріально-понятійного відображення проблеми політичної мобілізації. Технології політичної мобілізації. Значення національних інтересів при описі сучасних політичних інститутів та процесів. Закономірності зв'язку політичної мобілізації з регіональної та культурною специфікою владних інститутів. Понятійний інструментарій дисципліни. Основні методи інституційного аналізу політичної мобілізації. Навички застосування методологічного потенціалу дисципліни до дослідження соціальних процесів.

Компетенції, що формуються в результаті освоєння дисципліни:

Загальні

Креативність.

Групова та проектна робота.

Фахові

Дослідницькі здатності в області теоретичної та практичної політології.

Здатність аналізувати структуру державних і приватних установ.

Здатність вивчати особливості поведінки груп і окремих осіб за різних організаційних умов.

Здатність теоретично осмислювати управлінські структури і принципи розв'язання

проблем.

Структура і зміст навчальної дисципліни

Аналіз структур державних і приватних установ. Особливості поведінки груп і окремих осіб за різних організаційних умов. Теорія управлінських структур і принципи розв'язання проблем.

Анотація робочої програми навчальної дисципліни «Дослідницькі та професійні навички політолога»

Всього годин: 120

Аудиторна: 40

Самостійна: 80

Контроль: залік (2 семестр)

Мета навчальної дисципліни:

Формування дослідницьких та професійних навичок політолога

Завдання навчальної дисципліни:

Формування умінь долати проблеми написання наукових робіт, з якими стикаються фахівці.

Формування умінь використовувати окремі види професійної діяльності, такі як участь у конференції, написання наукових статей та грантів.

Формування умінь використовувати можливості, об'єкти та споруди навчального закладу, в тому числі бібліотеку і комп'ютерні класи.

Формування умінь запроваджувати комп'ютерні програми, які широко використовуються в політології.

Місце навчальної дисципліни в структурі ОНП

Дисципліна відноситься до блоку обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки навчального плану аспірантів.

Приступаючи до її вивчення аспіранти повинні мати теоретичну підготовку з дисципліни «Головні парадигми політичної науки»; дисципліна «Дослідницькі та професійні навички політолога» супроводжує дисципліну «Новітня філософія науки».

Компетенції, що формуються в результаті освоєння дисципліни:

Загальні

Детальне розуміння сучасних методик та технік дослідження.

Здатність готувати наукові роботи, займатися всіма видами наукової діяльності.

Здатність користуватися всіма можливостями, які надає навчальний заклад для наукової та викладацької роботи.

Фахові

Дослідницькі здатності в області теоретичної та практичної політології.

Здатність використовувати можливості сучасних комп'ютерних технологій в рамках політологічних досліджень.

Структура і зміст навчальної дисципліни

Проблеми написання наукових робіт, з якими стикаються фахівці. Використання окремих видів професійної діяльності, такі як участь у конференції, написання наукових статей та грантів. Використання можливостей, об'єктів та споруд навчального закладу, в тому числі

бібліотекм і комп'ютерних класів. Запровадження комп'ютерних програм, які широко використовуються в політології.

Анотація програми викладацької практики

Всього годин: 180

Контроль: залік (6 семестр)

Мета викладацької практики:

Формування готовності до викладацької діяльності за основними освітніми програмами вищої освіти і набуття досвіду самостійної викладацької діяльності.

Завдання викладацької практики:

- вироблення умінь розробляти науково-методичне забезпечення навчальних дисциплін, викладати навчальні дисципліни за програмами підготовки бакалаврату та магістратури, керувати підготовкою магістрантів за індивідуальним навчальним планом, надавати соціально-педагогічну підтримку студентам за програмами вищої освіти в освітній діяльності та професійно-особистісному розвитку;
- вироблення умінь складати методичні плани-конспекти з навчальних курсів, що викладаються;
- формування навичок підготовки і проведення лекційного і семінарського занять з дисциплін, які є близькими тематиці дисертаційного дослідження та паспорту спеціальності;
- сприяння отриманню знань основ викладання у вищій школі: аудиторна підготовка, ведення дискусій, керування аудиторією, робота з проблемними ситуаціями та інші педагогічні навички;
- формування умінь використовувати критичне мислення, групові проекти, проектно-орієнтоване навчання, навчання з портфоліо, комп'ютерне навчання та моделювання;
- сприяння отриманню знань природи та специфіки процесу навчання молоді та дорослих.

Форми проведення практики:

Аудиторна робота зі студентами, які навчаються у бакалавраті та / або магістратурі.

Розділи практики:

I етап – ознайомлювальний, протягом якого аспірант відвідує заняття колег, готує плани власних практичних і лекційних занять. II етап – проведення занять зі студентами в бакалавраті та / або магістратурі, їх аналіз з науковим керівником, підведення підсумків.

Науково-дослідні та науково-виробничі технології, що використовуються при проведенні викладацької практики:

- технологія особистісно-орієнтованого навчання та виховання;
- технологія диференційованого навчання;
- технологія проблемного навчання;
- технологія поетапного формування розумових дій;
- інформаційні та комунікаційні технології.

Компетенції, що формуються в результаті проходження практики:

Загальні

- **викладацькі здатності**
- здатність формувати базові знання із специфіки педагогічної теорії та практики, психологічних умов навчального процесу у вищій школі.

Фахові

- **інноваційність та фаховість;**
- здатність формувати базові знання із інноваційних методичних підходів щодо викладання фахових дисциплін у вищій школі.